

PREZES

REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 27 grudnia 2013 r.

Znak: WK-6100/32/4/13

Pan
Jacek Lupa
Wójt Gminy
Lelów

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 19 sierpnia do 15 października 2013 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Gminy Lelów, za okres od 1 stycznia 2009 r. do 15 października 2013 r.

Ustalenia kontroli zawarte zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 28 października 2013 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2012 r., poz. 1113).

W zakresie zamówień publicznych:

– W 2013 r. przeprowadzono dwa postępowania w trybie z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 907) o udzielenie zamówień publicznych na dostarczanie kruszywa dolomitowego oraz na dostarczanie tuczniwa bazaltowego. Przesłanką do zastosowania ww. trybu było zdarzenie noszące znamiona klęski żywiołowej jakie miało miejsce na terenie Gminy Lelów w lipcu 2013 r., a zamówienia publiczne miały na celu usunięcie zniszczeń w infrastrukturze komunalnej powstałych w wyniku ww. zdarzenia. W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości w zakresie udzielenia ww. zamówień:

- w umowach o udzielenie zamówień publicznych (zawartych w formie wzajemnej wymiany pisemnych oświadczeń złożonych przez zamawiającego oraz przez wykonawców), nie określono terminu realizacji zamówienia. Naruszono tym art. 142 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym umowę zawiera się na czas oznaczony;
- oświadczenia wykonawców o zaakceptowaniu warunków pisemnego zlecenia zamawiającego na dostarczanie kruszywa dolomitowego oraz na dostarczanie tuczniwa

bazaltowego nie zostały opatrzone datą wpływu do Urzędu Gminy w Lelowie oraz nie zostały ujęte w Centralnym Rejestrze Umów Urzędu ustalonym Zarządzeniem Nr 33/2011 Wójta Gminy Lelów z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie zasad sporządzania i rejestracji umów cywilno-prawnych. Powyższym naruszono § 4 ust. 1 oraz § 42 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. Nr 14, poz. 67 z późn. zm.). Stosownie do postanowień § 4 ust. 1 ww. rozporządzenia, dokumentacja powstająca w podmiocie i do niego napływająca jest klasyfikowana i kwalifikowana na podstawie jednolitego rzeczowego wykazu akt, zwanego dalej „wykazem akt”, przez oznaczanie, rejestrację i łączenie dokumentacji w akta spraw albo jej grupowanie jako dokumentacji nietworzącej akt spraw. Stosownie do postanowień § 42 ust. 2 ww. rozporządzenia, po zarejestrowaniu przesyłki na nośniku papierowym punkt kancelaryjny umieszcza i wypełnia pieczęć wpływu na pierwszej stronie pisma lub, w przypadku gdy nie ma możliwości otwarcia koperty, na kopercie:

- ogłoszenia o udzieleniu zamówień na dostarczanie kruszywa dolomitowego oraz na dostarczanie tuczniwa bazaltowego zostały zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych dopiero w dniu 14 października 2013 r. pod Nr 416582-2013 i Nr 416420-2013. Zgodnie z protokołami z postępowań o ww. zamówienia publiczne, zamówień udzielono w dniu 8 lipca 2013 r. na dostarczanie kruszywa dolomitowego i w dniu 23 sierpnia 2013 r. na dostarczanie tuczniwa bazaltowego. Powyższym naruszono art. 95 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zamawiającego zamieszcza niezwłocznie po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego.

Zadania w zakresie przygotowania ww. postępowań o zamówienia publiczne oraz nadzór na pracami związanymi z usuwaniem zniszczeń w infrastrukturze komunalnej wykonywał Kierownik Referatu Gospodarki i Rozwoju. Bezpośredni nadzór nad ww. pracownikami sprawował p. Jacek Lupa – Wójt Gminy Lelów.

Zlecenia na dostawę kruszywa dolomitowego oraz na dostawę tuczniwa bazaltowego podpisał w imieniu Zamawiającego p. Jacek Lupa – Wójt Gminy Lelów.

- W 2013 r. przeprowadzono trzy postępowania o udzielenie zamówień publicznych w trybie negocjacji bez ogłoszenia na zadania inwestycyjne związane z usuwaniem skutków zniszczeń w infrastrukturze komunalnej w zakresie odbudowy dróg gminnych, w których w specyfikacjach istotnych warunków zamówienia żądano od Wykonawców oświadczenia o dysponowaniu odpowiednim potencjałem technicznym oraz osobami zdolnymi do wykonania zamówienia tj. że dysponują osobami, które będą uczestniczyć w wykonaniu zamówienia w tym po jednej osobie posiadającej uprawnienia do kierowania robotami w specjalności drogowej, pomimo, że w zaproszeniach do negocjacji przesłanych do wykonawców Zamawiający nie postawił takiego warunku. Powyższym naruszono art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 907), zgodnie z którym w postępowaniu o udzielenie zamówienia zamawiający może żądać od wykonawców wyłącznie oświadczeń lub dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania, w związku z art. 63 ust. 2 pkt 5 ww. ustawy, w myśl którego zaproszenie do negocjacji bez ogłoszenia zawiera co najmniej: warunki udziału w postępowaniu oraz opis sposobu dokonywania oceny spełniania tych warunków.

Powyższe stwierdzono w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych na następujące zadania:

- „Odbudowa drogi gminnej nr 689002S przy cmentarzu wraz z odbudową przepustów, od km 0+200,00 do 2+300,00 w miejscowości Staromieście”,
- Odbudowa drogi gminnej nr 689030 S Etap I – ulica Górecka od km 0+000 do 0+816 w miejscowości Zbyszycze”
- „Odbudowa drogi gminnej wraz z odbudową przepustów – droga do Dworu – etap I od km 0+000 do 0+350, w miejscowości Łgota Gawronna”.

Zadania w zakresie przygotowania dokumentacji postępowań o ww. zamówienia publiczne należały do Podinspektora d.s. Inwestycji i Remontów. Bezpośredni nadzór nad pracownikiem w tym zakresie sprawował p. Jacek Lupa – Wójt Gminy Lelów.

Specyfikacje istotnych warunków do ww. zamówień zatwierdził p. Jacek Lupa – Wójt Gminy Lelów.

- W 2013 r. realizowano zamówienie pn.: „Rozbudowa targowiska gminnego Mój Rynek w Lelowie ul. Koniecpolska działki numer ewidencyjny 266, 267, 268, 269, 270/2, 271/2 272/4 obręb Zbyszycze gmina Lelów”, podczas którego dokonano zmiany w zakresie rozwiązań projektowych w przedmiocie zamówienia bez jednoczesnej zmiany postanowień umowy w tym zakresie. Stosownie natomiast do art. 139 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 907), do umów w sprawach zamówień publicznych, zwanych dalej „umowami”, stosuje się przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny, jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej. Umowa wymaga, pod rygorem nieważności, zachowania formy pisemnej, chyba że przepisy odrębne wymagają formy szczególnej. Stosownie natomiast do art. 77 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.) uzupełnienie lub zmiana umowy wymaga zachowania takiej formy, jaką ustawa lub strony przewidziały w celu jej zawarcia.

Zmiany dotyczyły m.in. zastosowania innej niż pierwotnie przewidziano w projekcie budowlanym i dokumentacji opisującej przedmiot zamówienia technologii:

- wykonania konstrukcji zadaszzenia tj. wykonania pokrycia dachu budynku obsługi z płyty warstwowej zamiast z membrany PCV na blasze trapezowej,
- wykonania ścian zewnętrznych oddzielenia stanowisk otwartych targowiska z płyty warstwowej zamiast pierwotnie przewidzianej płyty OSB na stelażu.

Jako uzasadnienie zmian w protokołach konieczności wskazano m.in. błędne założenia w projekcie budowlanym, co do ilości potrzebnego drewna do wykonania konstrukcji zadaszzenia.

W ogłoszeniu o zamówieniu przewidziano możliwość zmiany umowy w przypadku zastosowania innych materiałów i urządzeń niż przewidziane w dokumentacji projektowej pod warunkiem zapewnienia parametrów nie gorszych niż określonych w tej dokumentacji oraz zaakceptowaniu ich przez autora dokumentacji.

W związku z powyższymi zmianami, aneksem Nr 1 z dnia 20 czerwca 2013 r. do umowy o zamówienie Nr 231/2012 z dnia 20 grudnia 2012 r. przesunięto termin zakończenia budowy z dnia 24 czerwca 2013 r. do dnia 20 lipca 2013 r., natomiast nie dokonano zmiany umowy w części określonej postanowieniami § 1 pkt 2 umowy. Stosownie do ww. postanowień umowy „roboty zostaną wykonane wg załączonej dokumentacji projektowej, przedmiaru robót, specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych oraz

specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Dokumenty te stanowią integralną część umowy.”

Ponadto zgodnie z określeniem przedmiotu oraz wielkości lub zakresu zamówienia zawartym w ogłoszeniu o zamówieniu z dnia 8 listopada 2012 r. obiekt zaprojektowano w technologii tradycyjnej; zadaniem targowiska stanowi konstrukcja z drewna klejonego (...) pokrycie dachu membraną PCV na blasze trapezowej. Wprowadzone zmiany nie wpłynęły na wysokość wynagrodzenia za realizację zamówienia.

Zadania w zakresie przygotowania dokumentacji do ww. zamówienia publicznego oraz merytoryczny nadzór nad jego realizacją należały do Podinspektora d.s. Inwestycji i Remontów. Bezpośredni nadzór nad pracownikiem w tym zakresie sprawował p. Jacek Lupa – Wójt Gminy Lelów.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Lelów w zakresie przygotowania i przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówień publicznych oraz ich realizacji, stosownie do art. 63 ust. 2 pkt 5 w związku z art. 25 ust. 1, art. 95 ust. 1, art. 139 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 907 z późn. zm.) oraz w zakresie rejestrowania wpływu dokumentów zgodnie z § 4 ust. 1 oraz § 42 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. Nr 14, poz. 67 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

- W 2013 r. nieprawidłowo przeprowadzano kontrolę merytoryczną dokumentów księgowych dotyczących wydatków poniesionych na pilne prace zabezpieczające w ramach usuwania zniszczeń w infrastrukturze komunalnej powstałych na skutek zdarzenia noszącego znamiona klęski żywiołowej. Powyższe polegało na zamieszczaniu na dowodach księgowych, tj. fakturach VAT i rachunkach, adnotacji w ramach przeprowadzonej kontroli merytorycznej, że zamówienia udzielono na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy Prawo zamówień publicznych oraz jednocześnie, że zamówienie nie podlega przepisom ustawy prawo zamówień publicznych na podstawie art. 4 pkt 8 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Stosownie do postanowień Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów wprowadzonej Zarządzeniem Nr 7/2002 Wójta Gminy Lelów z dnia 31 grudnia 2002 r., dowody księgowe sprawdzane są pod względem merytorycznym oraz formalno-rachunkowym a na dowód sprawdzenia podpisane osoby upoważnione. Sprawdzenie pod względem merytorycznym dowodów księgowych polega na ustaleniu rzetelności danych, celowości, gospodarności i legalności operacji gospodarczych wyrażonych w dowodach a także na stwierdzeniu, że dowody zostały wystawione przez właściwe jednostki a transakcja została przeprowadzona zgodnie z Ustawą o zamówieniach publicznych.

Kontroli merytorycznej ww. dokumentów dokonał Podinspektor ds. Ochrony Środowiska. Bezpośredni nadzór nad pracownikiem sprawował Kierownik Referatu Gospodarki Komunalnej.

Wniosek nr 2

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Lelów w zakresie prawidłowego przeprowadzania kontroli merytorycznej dowodów źródłowych dokumentujących poniesione wydatki, stosownie do Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów wprowadzonej Zarządzeniem Nr 7/2002 Wójta Gminy Lelów z dnia 31 grudnia 2002 r., mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

W zakresie dotacji dla podmiotów spoza sektora finansów publicznych:

- *W latach 2012 - 2013 nie dopełniono obowiązku, o którym mowa w art. 5a ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz.U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.), w zakresie przedłożenia Radzie Gminy w Lelowie oraz opublikowania w Biuletynie Informacji Publicznej, sprawozdań z realizacji programów współpracy z organizacjami pozarządowymi za rok 2011 i za rok 2012. Stosownie do ww. przepisu „organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego, nie później niż do dnia 30 kwietnia każdego roku, jest obowiązany przedłożyć organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego oraz opublikować w Biuletynie Informacji Publicznej sprawozdanie z realizacji programu współpracy za rok poprzedni”.*

Obowiązki w zakresie przygotowania projektów sprawozdań oraz przekazania ich do publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej należały do pracowników wykonujących zadania związane z realizacją programów współpracy z organizacjami pozarządowymi tj. do Inspektora ds. Promocji Gminy i Pozyskiwania Funduszy Zewnętrznych w (okresie od stycznia do lipca 2012 r.) oraz do Kierownika Referatu Oświaty, Funduszy i Promocji (od stycznia 2013 r.).

Bezpośredni nadzór nad ww. pracownikami sprawował p. Jacek Lupa - Wójt Gminy Lelów.

- *W dniu 28 kwietnia 2011 r. zawarto umowę Nr 27/2011 z Ludowym Klubem Sportowym „Lelovia” w Lelowie o wsparcie realizacji zadania publicznego w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu pn.: „Sport i kultura fizyczna w Gminie Lelów”, w której nie ustalono wysokości kary umownej w przypadku odstąpienia przez zleceniobiorcę od wykonania umowy po przekazaniu przez Zleceniobiorcę dotacji. Powyższe postanowienie umowne było wymagane zgodnie ze wzorem oferty ustalonym rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania z dnia 15 grudnia 2010 r. (Dz. U. 2011 r. Nr 6, poz. 25). Ponadto, nieterminowo przekazano na realizację ww. zadania publicznego drugą transzę dotacji w kwocie 20.000,00 zł. Zgodnie z postanowieniami § 3 pkt 1 ppkt 2 powyższej umowy o wsparcie realizacji zadania, termin przekazania drugiej transzy dotacji w kwocie 20.000,00 zł ustalono do dnia 15 lipca 2011 r., natomiast przelewu ww. kwoty dokonano dopiero w dniu 26 lipca 2011 r. Powyższym naruszono art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), zgodnie z którym wydatki publiczne*

powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Przygotowanie projektu ww. umowy należało do obowiązków pracownika zatrudnionego ówczesnie na stanowisku Inspektora w Referacie Oświaty (obecnie na stanowisku Kierownika Referatu Oświaty, Funduszy i Promocji).

Bezpośredni nadzór nad pracownikiem w tym zakresie sprawował p. Henryk Nowak – Sekretarz Gminy Lelów.

Obowiązki w zakresie terminowej realizacji płatności zobowiązań należały do pracowników Referatu Finansowego. Bezpośredni nadzór nad pracownikami sprawowała p. Lidia Piestrzyńska – Skarbnik Gminy Lelów.

Wniosek nr 3

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy w Lelowie w zakresie prawidłowego przygotowania umów o wsparcie realizacji zadań publicznych, stosownie do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania z dnia 15 grudnia 2010 r. (Dz. U. 2011 r. Nr 6, poz. 25) oraz w zakresie terminowego przekazywania dotacji na realizację zadań publicznych stosownie do art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy.

W zakresie dotacji dla jednostek oświatowych prowadzonych przez inne podmioty niż jednostka samorządu terytorialnego:

– *W dniu 16 grudnia 2011 r. zawarto umowę Nr 163/2011 na przekazanie do prowadzenia od dnia 1 stycznia 2012 r. publicznej Szkoły Podstawowej w Podlesiu przez Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Podlesie „Pod Strzechą”. W zakresie dotacji udzielonych w roku 2012 na prowadzenie ww. placówki oświatowej stwierdzono następujące nieprawidłowości:*

- *w pierwszym roku obowiązywania ww. umowy zaniechano ustalenia w drodze uchwały organu stanowiącego, trybu udzielania i rozliczania dotacji oraz trybu i zakresu kontroli ich wykorzystania, o którym mowa w art. 80 ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.). Zasady udzielania i rozliczania dotacji na prowadzenie ww. placówki oświatowej oraz tryb i zakres kontroli ich wykorzystania ustalono w powyższej umowie o przekazaniu szkoły do prowadzenia. Stosownie natomiast do ww. przepisu, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego ustala tryb udzielania i rozliczania dotacji, o których mowa w ust. 2-3b, oraz tryb i zakres kontroli prawidłowości ich wykorzystywania, uwzględniając w szczególności podstawy obliczania dotacji, zakres danych, które powinny być zawarte we wniosku o udzielenie dotacji i w rozliczeniu jej wykorzystania, oraz termin i sposób rozliczenia dotacji.*

Tryb udzielania i rozliczania dotacji dla publicznych szkół z terenu Gminy Lelów prowadzonych przez osoby fizyczne lub osoby prawne inne niż jednostka samorządu terytorialnego oraz tryb i zakres kontroli prawidłowości wykorzystania tych dotacji został ustalony dopiero przez Radę Gminy Lelów Uchwałą Nr XXXII/215/2012 z dnia 20 grudnia 2012 r. a następnie Uchwałą Nr XXXIII/240/2013 z dnia 18 stycznia 2013 r.

Przygotowanie projektu uchwały należało do zadań p. Jacku Lupy – Wójta Gminy Lelów zgodnie z art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.).

- przy udzielaniu dotacji na uczniów wychowania przedszkolnego pominięto dzieci w wieku 3 i 4 lat uczęszczające do oddziału przedszkolnego przy szkole podstawowej, co było niezgodne z art. 80 ust. 2 w związku z art. 14 ust. 1 ww. ustawy o systemie oświaty. Stosownie do art. 14 ust. 1 ww. ustawy, wychowanie przedszkolne obejmuje dzieci w wieku 3-6 lat. Wychowanie przedszkolne jest realizowane w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz w innych formach wychowania przedszkolnego, z zastrzeżeniem art. 14a ust. 5.

Zgodnie z pisemnymi informacjami o ilości uczniów składanymi w 2012 r. przez podmiot prowadzący ww. placówkę oświatową, do oddziału przedszkolnego uczęszczało w grupie 3 i 4 latków 10 dzieci w okresie styczeń - sierpień 2012 r. i 11 dzieci w okresie wrzesień - grudzień 2012 r.

- obliczenia wysokości dotacji na jednego ucznia Szkoły Podstawowej w Podlesiu dokonano w wysokości kwoty przewidzianej na jednego ucznia szkoły danego rodzaju i typu w części oświatowej subwencji ogólnej otrzymanej przez Gminę Lelów w 2012 r., podczas gdy wydatki bieżące poniesione w 2012 r. na jednego ucznia w szkołach tego samego typu i rodzaju prowadzonych przez Gminę Lelów były wyższe od ww. kwoty subwencji. Dotacja jednostkowa na ucznia ww. Szkoły została przekazana w kwocie 8.124,52 zł (tj. łącznie 441.432 zł na średnią ilość uczniów ww. Szkoły wynoszącą w 54,33 ucznia), natomiast wydatki bieżące przypadające na jednego ucznia w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Lelów, tj. w Szkole Podstawowej w Lelowie i w Szkole Podstawowej w Nakle (prowadzonej do dnia 31 sierpnia 2012 r.) wyniosły 9.326,10 zł. W związku z powyższym, dotację na uczniów Szkoły Podstawowej w Podlesiu przypadającą na rok 2012 zaniżono o łączną kwotę 65.281,85 zł.

Powyższe niezgodne było z art. 80 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.). Stosownie do powyższego przepisu szkoły, o których mowa w ust. 1, otrzymują na każdego ucznia dotację z budżetu jednostki samorządu terytorialnego obowiązanej do prowadzenia odpowiedniego typu i rodzaju szkół w wysokości równej wydatkom bieżącym przewidzianym na jednego ucznia w szkołach tego samego typu i rodzaju prowadzonych przez tę jednostkę samorządu terytorialnego, nie niższej jednak niż kwota przewidziana na jednego ucznia szkoły danego typu i rodzaju w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego. W przypadku nieprowadzenia przez jednostkę samorządu terytorialnego szkoły tego samego typu i rodzaju podstawą ustalenia wysokości dotacji jest kwota przewidziana na jednego ucznia szkoły publicznej danego typu i rodzaju w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego.

Ustalono, że nie wystąpiły przypadki wyrównania dotacji w następnym roku budżetowym.

Zadania w zakresie naliczania dotacji na prowadzenie placówek oświatowych przez podmioty inne niż jednostki samorządu terytorialnego należały do Inspektora ds. Księgowości Budżetowej. Bezpośredni nadzór nad pracownikiem sprawowała p. Lidia Piestrzyńska Skarbnik Gminy Lelów.

Umowę Nr 163/2011 z dnia 16 grudnia 2011 r. na przekazanie do prowadzenia Szkoły Podstawowej w Podlesiu podpisał p. Jacek Lupa – Wójt Gminy Lelów.

Wniosek nr 4

Ponownie rozliczyć udzielone w 2012 r. dotacje, mając na uwadze art. 80 ust. 2 w związku z art. 14 ust. 1 i art. 80 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.).

Wniosek nr 5

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Lelów w zakresie prawidłowego dokonywania czynności sprawdzających dotyczących deklaracji na podatek od nieruchomości, stosownie do art. 272 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

- *W 2012 r. ujęto w ewidencji księgowej konta 011 – „Środki trwałe” wartość gruntów, które pozostawały w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych i prawnych na łączną kwotę 23.177,70 zł na podstawie dowodu PK Nr 214/11/2012 z dnia 30 listopada 2012 r. Naruszono tym art. 3 ust. 1 pkt 12 i pkt 15 oraz art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) w związku z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.).*

Stosownie do ww. przepisów ustawy o rachunkowości, przez aktywa rozumie się kontrolowane przez jednostkę zasoby majątkowe o wiarygodnie określonej wartości, powstałe w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych, ilekroć w ustawie jest mowa o środkach trwałych - rozumie się przez to, z zastrzeżeniem pkt 17, rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki. Jednostki obowiązane są stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy.

Zgodnie natomiast z art. 24 ust. 1 ww. ustawy o gospodarce nieruchomościami, do gminnego zasobu nieruchomości należą nieruchomości, które stanowią przedmiot własności gminy i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste, oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego gminy. W związku z powyższym, grunty stanowiące własność gminy ale oddane w użytkowanie wieczyste nie stanowią zasobu nieruchomości gminy i tym samym nie mogą być przeznaczone na potrzeby tej jednostki.

W trakcie kontroli, tj. w dniu 20 września 2013 r., dokonano przeksięgowania wartości gruntów oddanych w użytkowanie wieczyste z ewidencji bilansowej konta 011 do ewidencji pozabilansowej.

Dowód PK Nr 214/11/2012 z dnia 30 listopada 2012 r., na podstawie którego przyjęto do ewidencji środków trwałych wartość gruntów oddanych w użytkowanie wieczyste, został zatwierdzony przez Głównego Księgowego Urzędu Gminy Lelów.

Prowadzenie ewidencji środków trwałych należało do pracowników Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Lidia Piestrzyńska - Skarbnik Gminy Lelów.

Wniosek nr 6

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy w Lelowie w zakresie prawidłowego prowadzenia ewidencji księgowej konta 011 – „Środki trwałe” w zakresie gruntów, stosownie do art. 3 ust. 1 pkt 12 i pkt 15, art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.) art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

- *Nieprawidłowo dokonano kontroli sprawozdań rocznych Rb-34S z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych za okres od początku 2011 r. do dnia 31 grudnia 2011 r. oraz od początku 2012 r. do dnia 31 grudnia 2012 r. złożonych przez Gimnazjum w Lelowie. Było to niezgodne z § 9 ust. 3 i 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103), a poprzednio rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 115, poz. 781 z późn. zm.).*

Zgodnie z ww. przepisami, jednostki otrzymujące sprawozdania są obowiązane sprawdzić je pod względem formalno-rachunkowym, są także uprawnione do kontrolowania merytorycznej prawidłowości złożonych sprawozdań, w tym celu mogą żądać przedstawienia wskazanych ksiąg rachunkowych i dokumentów.

W sprawozdaniach wykazano nieprawidłowe dane w zakresie planu wydatków, i tak:

- *w sprawozdaniu jednostkowym za 2011 r. łączny plan wydatków wykazano na kwotę 27.961,98 zł, natomiast faktyczny plan wydatków wynosił 29.962,00 zł, zgodnie planem finansowym dochodów i wydatków gromadzonych na wyodrębnionym rachunku dla Gimnazjum w Lelowie na rok 2011, stanowiącym załącznik nr 10 do Uchwały Nr VII/32/2011 Rady Gminy Lelów z dnia 28 lutego 2011 r. w sprawie budżetu gminy na 2011 r.*
- *w sprawozdaniu jednostkowym za 2012 r. łączny plan wydatków wykazano na kwotę 15.000,00 zł, natomiast faktyczny plan wydatków wynosił 27.000,00 zł, zgodnie z planem finansowym dochodów i wydatków gromadzonych na wyodrębnionym rachunku dla Gimnazjum w Lelowie na rok 2012, stanowiącym załącznik nr 8 do Uchwały Nr XIX/111/2011 Rady Gminy Lelów z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie budżetu gminy na 2012 r.*

Powyższy plan finansowy, stanowiący załącznik do uchwał budżetowych, nie podlegał zmianom w trakcie roku, ustalono że kierownik jednostki organizacyjnej, tj. Dyrektor Gimnazjum w Lelowie nie występował do organu stanowiącego o zmianę ww. planu.

W trakcie kontroli Gimnazjum dokonało korekty ww. sprawozdania jednostkowego w zakresie planu wydatków za 2012 r.

Ponadto, w sprawozdaniach Rb-34 z wykonania planów finansowych dochodów własnych jednostek budżetowych i wydatków nimi sfinansowanych, złożonych przez dwie placówki oświatowe za lata 2009 - 2010 a następnie w sprawozdaniach Rb-34S z wykonania dochodów i wydatków na rachunku o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, złożonych przez jedną jednostkę oświatową za lata 2011 - 2012 wykazano kwoty zrealizowanych wydatków w wysokości wyższej od planu wydatków.

Powyższe dotyczyło:

- sprawozdań Rb-34 i Rb-34S złożonych przez Gimnazjum w Lelowie, w których wykazano następujące dane w zakresie planu i wykonania wydatków:
za rok 2009 łączny plan wydatków 18.000,00 zł, wykonanie 45.527,80 zł,
za rok 2010 łączny plan wydatków 36.629,27 zł, wykonanie 46.223,67 zł,
za rok 2011 łączny plan wydatków 27.961,98 zł, wykonanie 46.833,35 zł,
za rok 2012 łączny plan wydatków 15.000,00 zł, wykonanie 40.431,24 zł,
- sprawozdań Rb-34 złożonych przez Szkołę Podstawową w Lelowie, w których wykazano następujące dane w zakresie planu wydatków i jego wykonania:
za rok 2009 łączny plan wydatków 5.000,00 zł, wykonanie 6.668,91 zł,
za rok 2010 łączny plan wydatków – 6.000,00 zł, wykonanie 6.128,96 zł.

Powyższe naruszyło art. 44 ust. 1 pkt 3 oraz art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.). W poprzednio obowiązującym stanie prawnym naruszono art. 35 ust. 1 oraz art. 138 pkt 3 w związku z art. 189 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.). Ponadto, zgodnie z art. 223 ust. 1, 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, samorządowe jednostki budżetowe prowadzące działalność określoną w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty gromadzą na wydzielonym rachunku dochody określone w uchwale przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego. Wydatki z rachunku, o którym mowa w ust. 1, mogą być dokonywane do wysokości kwot zgromadzonych dochodów, w ramach planu finansowego.

W lipcu 2013 r. na zlecenie Urzędu Gminy w Lelowie został przeprowadzony audyt gospodarki finansowej Gimnazjum w Lelowie. W sprawozdaniu z przeprowadzonego audytu potwierdzono fakt dokonania w 2012 r. wydatków ze środków na rachunku o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w wysokości przekraczającej planowane wydatki oraz wydano w tym zakresie rekomendacje mające na celu usprawnienie działalności jednostki.

Ponadto, na drukach ww. sprawozdań jednostkowych złożonych przez placówki oświatowe za lata 2010 - 2012 zaniechano zamieszczenia, potwierdzenia dokonania ich sprawdzenia pod względem formalno-rachunkowym. Stosownie do § 9 ust. 3 ww. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej jednostki otrzymujące sprawozdania są obowiązane sprawdzić je pod względem formalno-rachunkowym.

Zadania w zakresie sprawdzania, uzgadniania i weryfikacji sprawozdań składanych przez jednostki organizacyjne za lata 2009 - 2010 należały do p. Marii Prześlak – byłego Skarbnika Gminy Lelów, natomiast za lata 2011 - 2012 należały do Głównego Księgowego Urzędu Gminy w Lelowie.

Wniosek nr 7

Zapewnić dokonywanie kontroli sprawozdań jednostkowych Rb-34S z wykonania dochodów i wydatków na rachunku o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, składanych przez placówki oświatowe do Urzędu Gminy w Lelowie, stosownie do § 9 ust. 3 i ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103).

- *W sprawozdaniach jednostkowych a następnie zbiorczych Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych wg stanu na koniec IV kwartału 2012 r. w wierszu N2 – pożyczki nie wykazano należności z tytułu udzielonych pożyczek z budżetu Gminy Lelów na podstawie umów nr 1/2012 z dnia 11 maja 2012 r., nr 2/2012 z dnia 29 maja 2012 r. i nr 3/2012 z dnia 6 sierpnia 2012 r. oraz aneksów do ww. umów w kwocie 67.000,00 zł. Naruszono tym § 4 ust. 1 pkt 1, § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247) w związku z § 13 ust. 1 pkt 2 Instrukcji sporządzania sprawozdań stanowiącej załącznik Nr 9 do ww. rozporządzenia. Zgodnie z przytoczonymi przepisami, sprawozdanie jednostkowe jest sporządzane przez kierownika jednostki sporządzającej takie sprawozdania na podstawie ksiąg rachunkowych lub ewidencji księgowej danej jednostki oraz innych dokumentów dotyczących tej jednostki. Sprawozdania należy sporządzić rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno - rachunkowym. W układzie przedmiotowym prezentowane są należności wynikające m.in. z następujących tytułów pożyczki – rozumiane jako wartość należności wynikających z udzielonych pożyczek.*

Ponadto, kwoty udzielonych przez Gminę pożyczek nie zostały wykazane w sprawozdaniach Rb-N jednostkowych a następnie zbiorczych w kwocie 91.800,00 zł na dzień 31 marca 2013 r. oraz w kwocie 71.800,00 zł na dzień 30 czerwca 2013 r.

Powyższe sprawozdania zostały podpisane przez p. Jacka Lupę – Wójta Gminy Lelów oraz przez p. Lidę Piestrzyńską – Skarbnik Gminy Lelów.

W trakcie kontroli, tj. w dniu 25 września 2013 r., sporządzono korektę sprawozdania Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych wg stanu na koniec IV kwartału 2012 r. oraz sprawozdań Rb-N wg stanu na koniec I i II kwartału 2013 r. Korekty przekazano Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach.

Zadania w zakresie sporządzania sprawozdań budżetowych i finansowych jednostki oraz organu należały do pracowników Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie pełniła p. Lidia Piestrzyńska – Skarbnik Gminy Lelów.

- *W sprawozdaniu Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2012 r. wykazano po stronie wykonania w pozycji D 17 – „inne źródła” przychody z tytułu wolnych środków, rozumianych w trybie art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych, w kwocie 567.441 zł, która nie wynikała z ewidencji księgowej. W trakcie kontroli ustalono, na podstawie bilansu z wykonania budżetu za 2011 r., że kwota wolnych środków wynosiła 154.109,54 zł. Ponadto, w sprawozdaniu Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2013 r. wykazano po stronie wykonania w pozycji D 17 – „inne źródła” przychody z tytułu wolnych środków w kwocie 286.592 zł. W trakcie kontroli ustalono na podstawie bilansu z wykonania budżetu za 2012 r., że kwota wolnych środków wynosiła 58.882,87 zł. W sprawozdaniu Rb-NDS o nadwyżce/deficycie za okres od 1 stycznia 2013 r. do dnia 30 września 2013 r. wykazano wolne środki w kwocie 58.882,87 zł.*

Zgodnie z § 9 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103) kierownicy jednostek są obowiązani sporządzać sprawozdania rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno – rachunkowym. Kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Zgodnie z § 10 pkt 6 lit. c Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 39 do ww. rozporządzenia, w sprawozdaniu o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego dane po stronie wykonania dotyczące przychodów z tytułu nadwyżki z lat ubiegłych oraz przychodów z innych źródeł, wykazuje się w wysokości środków osiągniętych za lata ubiegłe, w tym, w odniesieniu do nadwyżki z lat ubiegłych oraz przychodów z innych źródeł.

Ponadto, w Urzędzie Gminy Lelów nie prowadzono ewidencji przychodów i rozchodów budżetu wg podziałek klasyfikacji budżetowej. Klasyfikację paragrafów przychodów i rozchodów według klasyfikacji budżetowej określono w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 38, poz. 207 z późn. zm.).

Sprawozdanie Rb-NDS o nadwyżce/deficycie za okres od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r. oraz sprawozdanie Rb-NDS o nadwyżce/deficycie za okres od 1 stycznia 2013 r. do 30 czerwca 2012 r. zostały podpisane przez p. Jacka Lupę – Wójta Gminy Lelów i p. Lidę Piestrzyńską – Skarbnik Gminy Lelów.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej budżetu należały do Głównego Księgowego Urzędu Gminy Lelów.

Zadania w zakresie sporządzania sprawozdań budżetowych i finansowych jednostki oraz organu należały do pracowników Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie pełniła p. Lidia Piestrzyńska – Skarbnik Gminy Lelów.

Wniosek nr 8

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowego w zakresie sporządzania sprawozdań Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 1, § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247 z późn. zm.) w związku z § 13 ust. 1 pkt 2 Instrukcji sporządzania sprawozdań stanowiącej załącznik Nr 9 do ww. rozporządzenia oraz sprawozdań Rb-NDS o nadwyżce/deficycie zgodnie z § 9 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103) w związku z § 10 pkt 6 lit. c Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 39 do ww. rozporządzenia, mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

Wniosek nr 9

Uzupełnić przepisy wewnętrzne regulujące politykę rachunkowości o zasady ewidencji przychodów i rozchodów budżetu według podziałek klasyfikacji budżetowej oraz zaprowadzić ewidencję w tym zakresie, mając na uwadze

postanowienia rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 38, poz. 207 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.).

W zakresie dochodów z tytułu podatków:

- *W 2013 r. nieprawidłowo przeprowadzono czynności sprawdzające deklaracje podatkowe i informacje w sprawie podatku od nieruchomości i podatku rolnego, mające na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności deklaracji i informacji podatkowych z przedstawionymi dokumentami. Organ podatkowy nie skorzystał z możliwości wezwania podatników do udzielenia wyjaśnień w związku z weryfikacją deklaracji i informacji podatkowych, wskazując przyczyny poddania w wątpliwość rzetelności danych w nich zawartych. Było to niezgodne z art. 272 pkt 3 i art. 274 a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm.).*

Powyższe stwierdzono na przykładzie podatnika o numerze karty kontowej 04010 (osoba prawna) w kolejno składanych deklaracjach na podatek od nieruchomości na lata 2012 - 2013 wykazywał różne powierzchnie gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz różne wartości budowli lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Ponadto w 2013 r. w deklaracji na podatek od nieruchomości wykazano oprócz powierzchni gruntów związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą i wartością budowli, powierzchnię użytkową budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej o pow. 351,05 m². Podatnik nie wyjaśnił przyczyn ww. zmian. Nie przeprowadzono postępowania wyjaśniającego w tym zakresie.

W trakcie kontroli, tj. w dniu 17 września 2013 r., podjęto działania w celu wyjaśnienia ww. różnic, w wyniku których podatnik przedstawił udokumentowanie potwierdzające prawidłowość danych wykazanych w deklaracji na 2013 r.

Sprawdzenia prawidłowości deklaracji podatkowych i informacji w sprawie podatków dokonywali pracownicy Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Lidia Piestrzyńska Skarbnik Gminy Lelów.

- *W latach 2010 - 2013 (do dnia kontroli) nie podjęto działań w celu ustalenia podatku od nieruchomości dla podatnika o numerze karty kontowej 04038, któremu Gmina Lelów udostępniła na podstawie umowy nr 6/K/0S8H193/AN/10 z dnia 26 lipca 2010 r. i Aneksu Nr 1/2013 z dnia 3 września 2013 r. nieruchomości o łącznej powierzchni 15 m² w celu położenia na nich urządzeń telekomunikacyjnych w postaci trzech szaf telekomunikacyjnych ONU wraz z przyłączami telekomunikacyjnymi i zasilaniem energetycznym oraz trzech studni teletechnicznych SKR2. W związku z zawarciem ww. umowy, podatnik nie złożył korekty deklaracji na podatek od nieruchomości na rok 2010, nie wykazywał również powierzchni ww. gruntu oraz wartości posadowionych na nim budowli w deklaracjach na podatek od nieruchomości na lata 2011 - 2013.*

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1, 3 w związku z art. 1a ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.) opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości podlegają grunty, budowle lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Powyższym naruszono art. 274 a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm.), zgodnie z którym organ podatkowy może zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub wezwać do jej złożenia, jeżeli deklaracja nie została złożona mimo takiego obowiązku. Zgodnie z art. 6 ust. 1 i ust. 5 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.) obowiązek podatkowy powstaje od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstały okoliczności uzasadniające powstanie tego obowiązku, a jeżeli obowiązek podatkowy powstał lub wygasł w ciągu roku, podatek za ten rok ustala się proporcjonalnie do liczby miesięcy, w których istniał obowiązek. Zgodnie natomiast z przepisem art. 9 ww. ustawy o podatkach i opłatach lokalnych osoby prawne, są obowiązane odpowiednio skorygować deklaracje w razie zaistnienia zdarzenia, o którym mowa w ust. 3, w terminie 14 dni od dnia zaistnienia tego zdarzenia oraz wpłacać obliczony w deklaracji podatek od nieruchomości - bez wezwania - na rachunek właściwej gminy, w ratach proporcjonalnych do czasu trwania obowiązku podatkowego, w terminie do dnia 15 każdego miesiąca, a za styczeń do dnia 31 stycznia. Nie przeprowadzono postępowania wyjaśniającego w tym zakresie.

W trakcie kontroli, w dniu 18 września 2013 r., organ podatkowy wezwał podatnika do złożenia korekt deklaracji na lata 2010 - 2013.

Przyczyną powyższego był brak przepływu informacji pomiędzy poszczególnymi komórkami organizacyjnymi Urzędu.

W Urzędzie Gminy Lelów nie ustalono w formie pisemnej zasad obiegu dokumentów w celu zapewnienia prawidłowości opodatkowania udostępnionych na podstawie umów cywilno-prawnych nieruchomości będących własnością gminy.

Prowadzenie spraw związanych z wymiarem podatku od nieruchomości osób fizycznych i prawnych należało do Inspektora ds. wymiaru podatków w Referacie Finansowym. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Lidia Piestrzyńska - Skarbnik Gminy Lelów.

Wniosek nr 10

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Lelów w zakresie prawidłowego dokonywania czynności sprawdzających dotyczących deklaracji na podatek od nieruchomości, stosownie do 272 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

Wniosek nr 11

Podjąć czynności mające na celu ustalenie prawidłowego wymiaru podatku podatnika o numerze karty kontowej 04038, stosownie do art. 274 a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm.) w związku z art. 6 ust. 1 i ust. 5 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1

pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

Wniosek nr 12

Ustalić procedury w zakresie przepływu informacji pomiędzy poszczególnymi komórkami organizacyjnymi w Urzędzie Gminy Lelów w celu zapewnienia prawidłowego opodatkowania nieruchomości będących własnością gminy udostępnionych na podstawie umów cywilno-prawnych, stosownie do art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. a ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

W zakresie długu publicznego:

- *W dniu 25 marca 2013 r. Gmina Lelów zawarła umowę o kredyt w rachunku bieżącym, w której upoważniono Krakowski Bank Spółdzielczy w Krakowie – Oddział Niegowa Filia Lelów, do dysponowania rachunkiem bankowym Gminy. Naruszono tym art. 264 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), zgodnie z którym w celu zabezpieczenia kredytu lub pożyczki nie można udzielać pełnomocnictwa do dysponowania rachunkiem bankowym jednostki samorządu terytorialnego. Nieprawidłowość dotyczyła umowy nr 333/13/8 z dnia 25 marca 2013 r., na podstawie której gmina zaciągnęła kredyt w maksymalnej kwocie 250.000 zł na pokrycie występującego w trakcie roku przejściowego deficytu budżetu na okres od 25 marca 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. W umowie ustalono, że niespłaconą w terminie kwotę kredytu, a także niespłacone w terminie odsetki od kredytu Bank w dniu następnym po wyznaczonym terminie spłaty przenosi na rachunek zadłużenia przeterminowanego i przystępuje do jej ściągania z wpływów na rachunek bieżący bez dyspozycji Kredytobiorcy.*

Umowę o kredyt w imieniu Gminy podpisał p. Jacek Lupa – Wójt Gminy Lelów przy kontrasygnacie p. Lidii Piestrzyńskiej – Skarbnika Gminy Lelów.

Wniosek nr 13

Podjąć działania w celu ustanowienia zgodnego z art. 264 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.) prawnego zabezpieczenia spłaty kredytu w rachunku bieżącym na podstawie umowy nr 333/13/8 z dnia 25 marca 2013 r.

W zakresie wypłaty jednorazowego dodatku uzupełniającego dla nauczycieli:

- *W 2013 r. przekazano z budżetu Gminy Lelów środki na wypłatę dodatków uzupełniających dla nauczycieli za 2012 r., o których mowa w art. 30a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 z późn. zm.), z naruszeniem terminu określonego w art. 30 a ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97 poz. 674 z późn. zm.). Zgodnie z powyższym przepisem, jednorazowy dodatek uzupełniający jest wypłacany w terminie do dnia 31 stycznia roku kalendarzowego następującego po roku, dla którego*

wyliczono kwotę różnicy pomiędzy wydatkami poniesionymi na wynagrodzenia nauczycieli w danym roku w składnikach, o których mowa w art. 30 ust. 3, ustalonych w danym roku. Ponadto, stosownie do art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.), wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Z budżetu Gminy Lelów przekazano w 2013 r. środki na wypłatę dodatków uzupełniających dla nauczycieli za 2012 r. w łącznej kwocie 203.614,31 zł.

Dodatki uzupełniające dla nauczycieli Szkoły Podstawowej w Nakle (prowadzonej od dnia 1 września 2012 r. na podstawie Uchwały Rady Gminy Lelów Nr XXI/131/2012 z dnia 24 lutego 2012 r. przez Fundację Ekologiczną Wychowanie i Sztuka „Elementarz”) przekazano na indywidualne konta nauczycieli w dniu 1 marca 2013 r. Natomiast środki na wypłatę dodatków do pozostałych jednostek oświatowych przekazano wraz ze środkami na wydatki na miesiąc luty 2013 w następujących terminach:

- dla Przedszkola w Lelowie w kwocie 16.538 zł w dniu 25 lutego 2013 r., oraz w dniu 27 lutego 2013 r. w kwocie 16.918 zł.
- dla Szkoły Podstawowej w Lelowie w kwocie 138.769 zł w dniu 27 lutego 2013 r.,
- dla Gimnazjum w Lelowie w kwocie 169.493 zł w dniu 27 lutego 2013 r.

Przyczyną nieterminowej wypłaty jednorazowych dodatków dla nauczycieli był brak zabezpieczenia środków na ten cel w budżecie Gminy Lelów.

W budżecie na 2013 r. zwiększono plan wydatków z tytułu wypłaty dodatków uzupełniających dla nauczycieli na podstawie Uchwały Nr XXXIV/247/2013 Rady Gminy Lelów z dnia 27 lutego 2013 r.

Przygotowanie projektu uchwały w sprawie zmiany budżetu Gminy Lelów należało do zadań Wójta Gminy Lelów, zgodnie z art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.).

Wniosek nr 14

Przekazywać środki finansowe na jednorazowe dodatki uzupełniające dla nauczycieli w sposób umożliwiający ich terminową wypłatę, mając na uwadze art. 30 a ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 z późn. zm.) oraz art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

W zakresie wydatków na wynagrodzenia:

- W latach 2008 - 2009 zaniechano udzielenia zaległego urlopu wypoczynkowego p. Jerzemu Szydłowskiemu byłemu Wójtowi Gminy Lelów, co było niezgodne z obowiązującym wówczas art. 168 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.). Stosownie do ww. przepisu, niewykorzystanego urlopu należało udzielić pracownikowi nie później niż do końca pierwszego kwartalu następnego roku kalendarzowego. Zaległy urlop wynosił 3 dni za 2008 r. i 26 dni za 2009 r. Skutkiem powyższego była wypłata w dniu 28 grudnia 2010 r. ekwiwalentu pieniężnego w łącznej kwocie 12.298,90 zł brutto za 29 dni niewykorzystanego urlopu z lat 2008 - 2009. W latach 2009 - 2010 czynności z zakresu prawa pracy wobec Wójta Gminy Lelów wykonywał p. Henryk Nowak – Sekretarz Gminy Lelów. W latach poprzednich obowiązki te wykonywał Przewodniczący Rady Gminy Lelów.

W zakresie dochodów z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

- *W 2012 r. uznano za prawidłowe opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych dokonane przez kontrahenta na podstawie 6 zezwoleń z dnia 8 września 2009 r. obowiązujących do dnia 30 kwietnia 2012 r., a następnie na podstawie 6 zezwoleń wydanych na okres od 1 maja 2012 r. do 30 kwietnia 2017 r., pomimo że przed wydaniem zezwoleń kontrahent uiścił opłaty w wysokości niższej niż wynikająca z obliczenia proporcjonalnie do okresu ważności zezwoleń w roku 2012.*

Zgodnie z ww. zezwoleniami, w terminie do dnia 31 stycznia 2012 r. podmiot winien uiścić opłatę za cały okres ważności zezwoleń, tj. od dnia 1 stycznia do dnia 30 kwietnia 2012 r. w łącznej kwocie 2.806,38 zł. Kolejne opłaty powinny zostać wniesione w terminie do dnia wydania zezwoleń tj. najpóźniej do dnia 1 maja 2012 r. w łącznej kwocie 2.814,11 zł.

Kontrahent w 2012 r. uiścił opłaty za sprzedaż napojów alkoholowych w trzech równych ratach po 1.507,67 zł na podstawie przelewów z dnia 28 stycznia 2012 r., 23 maja 2012 r. i 24 sierpnia 2012 r. oraz w kwocie 1.314,17 zł na podstawie przelewów z dnia 28 stycznia 2012 r., 22 maja 2012 r. i 24 sierpnia 2012 r.

Powyższym naruszono art. 11¹ ust. 2 i ust. 8 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 z późn. zm.), zgodnie z którymi opłata za zezwolenie jest wnoszona na rachunek gminy przed wydaniem zezwolenia. W roku nabycia zezwolenia lub utraty jego ważności, opłaty, o których mowa w ust. 1-5, dokonuje się w wysokości proporcjonalnej do okresu ważności zezwolenia.

Zadania z zakresu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych należały do Kierownika Referatu Oświaty Funduszy i Promocji.

Wniosek nr 15

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Ielów w zakresie prawidłowego przyjmowania opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, stosownie do art. 18¹ pkt 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

W zakresie sporządzania informacji o stanie mienia komunalnego:

- *W Informacji o stanie mienia komunalnego sporządzonej wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. nieprawidłowo wykazano dane o dochodach uzyskanych z tytułu najmu i dzierżawy mienia komunalnego.*

Zgodnie z ww. Informacją, Gmina uzyskiwała dochody z ww. tytułu w kwocie 86.195,12 zł, ze sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych za 2012 r. wynikało natomiast, że dochody z ww. tytułu wynoszą łącznie 91.811,09 zł.

Powyższe było niezgodne z art. 267 ust.1 lit. d ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), zgodnie z którym informacja o stanie mienia zawiera: dane o dochodach uzyskanych z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych oraz z wykonywania posiadania.

Przygotowanie projektu informacji o stanie mienia komunalnego, należało do Inspektora ds. Gospodarowania Mieniem Gminy przy współpracy z pracownikami Referatu Finansowego w zakresie danych finansowych. Informacje o dochodach z mienia przygotował Inspektor ds. Księgowości Budżetowej.

Wniosek nr 16

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy w Lelowie w zakresie rzetelnego sporządzania informacji o stanie mienia komunalnego, mając na uwadze art. 267 ust. 1 lit. d oraz art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 2009 r. finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

W zakresie rozliczeń z jednostkami organizacyjnymi:

- *Do dnia zakończenia kontroli, tj. do 15 października 2013 r., Gmina Lelów nie złożyła w formie aktu notarialnego oświadczenia o ustanowieniu prawa użytkowania części nieruchomości tj. lokali w budynku Urzędu Gminy w Lelowie na rzecz Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Gminnego Ośrodka Zdrowia. W wystąpieniu pokontrolnym Prezesa RIO w Katowicach z dnia 17 marca 2010 r. wskazano konieczność podjęcia działań w celu uregulowania formy władania nieruchomościami przez ww. jednostkę. Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej Gminnemu Ośrodkowi Zdrowia w Lelowie przekazano lokale w nieodpłatne użytkowanie na podstawie umowy Nr 136/2012 z dnia 29 sierpnia 2012 r., bez zachowania formy aktu notarialnego, co wymagane było zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112, poz. 654 z późn. zm.) w związku z art. 245 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.).*

Rada Gminy w Lelowie uchwałą Nr XXV/175/2012 z dnia 25 czerwca 2012 r. ze zmianami wprowadzonymi uchwałą Nr XXXII/216/2012 z dnia 20 grudnia 2012 r., a poprzednio w uchwale Nr XXXVIII/225/2009 z dnia 29 grudnia 2009 r. wyraziła zgodę na przekazanie w nieodpłatne użytkowanie lokalu położonego w budynku Urzędu Gminy Lelów przy ul. Szczekocińskiej 18 do Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Gminny Ośrodek Zdrowia w Lelowie.

Prowadzenie spraw związanych z gospodarowaniem nieruchomościami komunalnymi należało do Inspektora ds. Gospodarowania Mieniem Gminy. Nadzór w tym zakresie nad pracownikiem sprawował p. Henryk Nowak – Sekretarz Urzędu Gminy Lelów.

Za gospodarowanie gminnym zasobem nieruchomości zgodnie z przepisem art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.) odpowiadał p. Jacek Lupa – Wójt Gminy Lelów.

Wniosek nr 17

Dostosować formę władania nieruchomościami przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Gminny Ośrodek Zdrowia w Lelowie do obowiązujących przepisów, mając na uwadze art. 54 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 217) oraz art. 245 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16 poz. 93 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 1113), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Ponadto informuję, że inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 30 września do 15 października 2013 r. kontrolę doraźną w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lelowie. Ustalenia kontroli zawarte zostały w odrębnym protokole kontroli podpisanym w dniu 22 października 2013 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

P R E Z E S
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach

Daniel Kołodziej

